

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1SŽa/30/2015
Identifikačné číslo spisu:	1015200046
Dátum vydania rozhodnutia:	08.09.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Igor Belko
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:1015200046.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Belka a z členov JUDr. Ing. Miroslava Gavalca, PhD. a JUDr. Eleny Berthotyovej PhD. v právnej veci navrhovateľa: Z. Q. Y., štátny príslušník Afganskej islamskej republiky (ďalej len „Afganistan“), v krajine pôvodu naposledy bytom ulica H. I. XX, R., provincia R., t. č. miesto pobytu I. X, H., zastúpený JUDr. Miroslavou Mittelmanovou, advokátkou, so sídlom Hurbanovo nám. 5, Bratislava, proti odporcovi: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky - Migračný úrad, Pivonková 6, Bratislava, o preskúmanie rozhodnutia odporcu ČAS: MU-383-79/PO-Ž-2013 zo dňa 8.12.2014, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 9Saz/2/2015-33 zo dňa 15. apríla 2015, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 9Saz/2/2015-33 zo dňa 15. apríla 2015, p o t v r d z u j e .

Navrhovateľovi právo na náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I. PREDMET KONANIA

Krajský súd v Bratislave rozsudkom uvedeným vo výroku potvrdil rozhodnutie : MU-383-79/PO-Ž-2013 zo dňa 8.12.2014 v tej časti výroku, ktorým nebol navrhovateľovi udelený azyl. Napadnutým rozhodnutím odporca podľa § 13 ods. 1 zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení platnom v čase vydania napadnutého rozhodnutia (ďalej len „zákon o azyle“) neudelil navrhovateľovi azyl a podľa § 13a a § 20 ods. 4 zákona o azyle mu poskytol doplnkovú ochranu na dobu jedného roka odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia.

Súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia a obsahu pripojených administratívnych spisov odporcu dospel k záveru, že napadnutý výrok rozhodnutia odporcu je v súlade so zákonom. Vyjadril sa k dôvodom opravného prostriedku a zaujal stanovisko k vzneseným námietkam.

K námietke nedostatočne zisteného stavu veci, keď odporca ustálil vek navrhovateľa iba na základe kópie odborného lekárskeho vyjadrenia, pričom ignoroval žiadosť o vykonanie znaleckého dokazovania, tiež preto, lebo odporca neuznal navrhovateľom predloženú kópiu afganského dokladu potvrdzujúceho vek navrhovateľa 17 rokov a tiež, že odporca nevyvodil patričný záver z vykonaného psychologického posudku, krajský súd uviedol, že nie je dôvodná.

K námietke týkajúcej sa stanovenia veku navrhovateľa, krajský súd uviedol, že odporca správne a v súlade so zákonom stanovil, že vek navrhovateľa bol v čase podania žiadosti o azyl vyšší ako 18 rokov. Z obsahu vykonaného dokazovania v konaní pred odporcom vyplýva, že navrhovateľ namietal, že jeho vek je vyšší ako 18 rokov, keď sám sa pokladal za osobu maloletú, teda osobu ktorá v čase podania žiadosti o azyl nedovršila osemnásť rok svojho veku. Navrhovateľ opakovane uvádzal iba to, že rodičia mu povedali, že má 16 rokov. Z výpovedí samotného navrhovateľa je zrejmé, že jeho otec zomrel následkom výbuchu míny v roku 2009, resp. v roku 2010. Matka podľa vyjadrenia navrhovateľa zomrela v roku 2007 na rakovinu. Ak mu teda rodičia povedali, že má 16 rokov, muselo sa tak stať najneskôr v roku 2007. Ak mal navrhovateľ v roku 2007 šesťnásť rokov, narodiť sa musel v roku 1991. Teda v čase podania žiadosti o azyl musel mať 22 rokov, t. j. bol plnoletou osobou. I v prípade, ak by navrhovateľovi jeho vek oznámil iba otec, muselo sa tak stať v roku 2009, resp. 2010, teda rokom narodenia navrhovateľa musel byť rok 1993, resp. 1994. Súd poukazuje aj na skutočnosť, že navrhovateľ v konaní pred príslušnými štátnymi orgánmi NSR uviedol dátum svojho narodenia XX.XX.XXXX, ako to je zrejmé z priepustky „Jaissez passer“, na základe ktorej bol navrhovateľ navrátený na slovenské územie. Tento rok narodenia korešponduje s vyššie uvedenými tvrdeniami navrhovateľa a ich následným vyhodnotením, ako to je uvedené v odôvodnení tohto rozsudku. Teda v čase podania žiadosti o azyl musel mať navrhovateľ min. 20 rokov. Preto tvrdenia navrhovateľa, týkajúce sa jeho námietky že v čase podania žiadosti o azyl bol maloletou osobou sú účelové a naviac sú v rozpore s jeho ostatnými informáciami, ktoré v priebehu konania prednášal. Odporca do navrhovateľovho azylového spisu založil kópiu a aj overenú kópiu odborného lekárskeho vyjadrenia z 13.5.2013, ktoré s poukazom na vykonané rtg. vyšetrenie ľavej ruky so zápästím navrhovateľa konštatovalo, že kostný vývoj navrhovateľa je ukončený, ktorá skutočnosť zodpovedá veku viac ako 18 rokov. Krajský súd tiež poukázal na skutočnosť, že ani zákon o azyle nestanovuje povinnosť vykonania znaleckého dokazovania, zameraného na určenie veku žiadateľa o azyl. V ust. § 23 ods. 7 zákona o azyle stanovuje v prípade pochybností o veku žiadateľa o azyl povinnosť žiadateľa o azyl podrobiť sa lekárskemu vyšetreniu.

Námietku, podľa ktorej odporca ignoroval žiadosť o vykonanie znaleckého dokazovania, zameraného na ustálenie veku navrhovateľa, krajský súd vyhodnotil ako účelovú, pretože odporca sa v odôvodnení napadnutého výroku rozhodnutia náležite vysporiadal s návrhom zástupkyne navrhovateľa prednesenom v priebehu doplňujúceho pohovoru z 21.10.2014 na vykonanie znaleckého dokazovania, zameraného na určenie veku navrhovateľa. Súd sa plne stotožnil s týmto odôvodnením, uvedeným odporcom v závere napadnutého rozhodnutia, keď s poukazom na obsah navrhovateľových výpovedí, vykonané dokazovanie, včítane odborného lekárskeho vyšetrenia či odborného posúdenia navrhovateľom predložených dôkazov by bolo vykonanie ďalšieho znaleckého dokazovania nadbytočným a spôsobilo by iba zbytočné vynaloženie štátnych finančných prostriedkov. V súvislosti s touto námietkou súd poukázal aj na zásadu hospodárnosti správneho konania.

K námietke, že odporca neuznal navrhovateľom predloženú kópiu afganského dokladu potvrdzujúceho vek navrhovateľa, krajský súd uviedol, že z výsledku odborného posúdenia navrhovateľom predložených dokladov - originálu a skenu osobného dokladu Afganistanu, pričom navrhovateľom predložený originál rodného listu je falošným rodným listom. Odporca teda logicky nemohol akceptovať v nich uvedené roky narodenia navrhovateľa (1998), ak originál predloženého rodného listu bol vyhodnotený ako falzifikát, pričom druhý doklad, obsahujúci totožný rok narodenia bol naviac iba skenom.

Ani námietka, že odporca nevyvodil patričný záver z vykonaného psychologického posudku, nie je dôvodná, nakoľko odporca sa psychologickým posúdením zaoberal. Skutočnosť že na jeho základe nedospel k záveru, že navrhovateľ je maloletou osobou neznamená, že by z jeho obsahu nevyvodil

patričný záver.

Ani námietku nepreskúmateľnosti rozhodnutia pre nedostatok jeho odôvodnenia, nezrozumiteľnosť, nevyhodnotil súd ako dôvodnú. Napadnutý výrok rozhodnutia odporcu, včítane jeho odôvodnenia je podľa názoru súdu náležite odôvodnený a zrozumiteľný.

K námietke, podľa ktorej odporca vzhľadom na vek navrhovateľa nemal ani začať azylové konanie, tiež z dôvodu, že informácie o krajine pôvodu navrhovateľa v podstate potvrdzujú výpoveď navrhovateľa a že obavy navrhovateľa ako siroty z verbovania zo strany Talibanu korešpondujú s dôvodmi udelenia azylu, krajský súd uviedol, že je nedôvodná. Odporca správne dospel k záveru, že navrhovateľ v čase podania žiadosti o azyl nebol osobou maloletou, ale osobou, ktorá bola staršou ako 18 rokov. K samotnému dôvodu navrhovateľovej žiadosti o azyl súd poukazuje na skutočnosť, že predpokladom udelenia azylu podľa ust. § 8 zákona o azyloch je súčasné naplnenie: 1. odôvodnenosti 2. obáv 3. z prenasledovania z 4. dôvodov rasy, národnosti, náboženstva, zastávania určitých politických názorov, či príslušnosti k určitej sociálnej skupine. Ako je zrejmé z opisu dôvodov, prezentovaných navrhovateľom ako dôvody žiadosti o azyl, navrhovateľ sa obával o život a to s poukazom na skutočnosť, že jeho babku kontaktoval Taliban s tým, aby im vydala navrhovateľa. K tomu však nedošlo, babka v priebehu 5 dní vybavila prevádzka a navrhovateľ z Afganistanu vycestoval. Za zmienku stojí rozporné tvrdenie navrhovateľa z 13.5.2013, podľa ktorého dôvodom jeho odchodu z krajiny pôvodu a následnej žiadosti o azyl bola vojna a zlá ekonomická situácia, pričom navrhovateľ chce žiť v krajine v ktorej je mier a v ktorej od neho vláda nebude nič vyžadovať. Z tohto vyjadrenia navrhovateľa možno vyvodiť odôvodnenú domnienku, že dôvody prezentované navrhovateľom počas azylového konania pred odporcom nie sú pravdivé. Bez ohľadu na skutočnosť regrutovania maloletých Talibanom v Afganistane krajský súd zdôraznil, že odporca správne skonštatoval nenaplnenie predpokladov udelenia azylu podľa ust. § 8 zákona o azyloch. A to aj keď odporca nevylúčil skutočnosť, že babka navrhovateľa bola naozaj Talibanom kontaktovaná. Z opisu tejto udalosti navrhovateľom je však zjavné, že: 1. Navrhovateľ nikdy do kontaktu s Talibanom neprišiel. 2. Ak aj babka navrhovateľa bola Talibanom kontaktovaná, stalo sa tak niekedy v novembri 2012 (navrhovateľ Afganistan opustil v novembri 2012 a to cca 5 dní po tomto kontakte s Talibanom), teda v čase, keď už navrhovateľ nebol maloletou osobou. 3. Príslušníci Talibanu sa ani babke navrhovateľa a ani navrhovateľovi nijakým spôsobom nevyhrážali a ani nevykonali nič z čoho by bolo možné vyvodiť ohrozenie - perzekúciu navrhovateľa či jej hrozbu. 4. Ak by aj navrhovateľ bol Talibanom vyzvaný či prizvaný k spolupráci, nejde o dôvod prenasledovania v zmysle ust. § 8 zákona o azyloch. Navrhovateľ teda v prípade podanej žiadosti o azyl naplnil iba jediný zo štyroch predpokladov udelenia azylu, keď prezentoval svoju obavu. Jednoznačne však neboli v jeho prípade naplnené všetky ostatné predpoklady udelenia azylu.

Nad rámec dôvodov neudelenia azylu uvedených v odôvodnení rozhodnutia odporcu súd poukázal na skutočnosť, že navrhovateľ v priebehu azylového konania či obidvoch konaní prezentoval informácie, ktoré si navzájom protirečili, pričom tieto nie nepodstatné rozpory vo svojich výpovediach nevysvetlil, resp. na žiadosť o ich vysvetlenie vôbec nereagoval.

II.

Odvolacie dôvody navrhovateľa

Proti uvedenému rozsudku podal navrhovateľ včas odvolanie, nakoľko s ním nesúhlasí a považuje ho za nesprávny a nezákonný z dôvodov ustanovených v § 205 ods. 2 písm. d) a f) Občianskeho súdneho poriadku, teda z dôvodov, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a z dôvodu, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Navrhovateľ uviedol, že odporca aj súd konali s osobou, ktorá dlhodobo konzistentne tvrdí, že je dieťaťom pochádzajúcim z Afganistanu, a ktorá na väčšinu otázok súvisiacu s dátumami uvádzala "neviem", resp., ak sa jednalo o otázku jeho veku, odvolával sa väčšinou na vyjadrenia iných.

Navrhovateľ pochádza z Afganistanu. V tejto krajine väčšina ľudí bežne nepoužíva kalendár v spôsobe obvyklom na Slovensku. Ľudia nefungujú v takom systéme na aký sme zvyknutí na Slovensku. Zo štýlu vyjadrovania navrhovateľa je zrejmé, že o dátume narodenia ho informovali iní, konkrétne uvádzal svoju babku. Keďže okrem babky sa v zápisniciach objavila aj navrhovateľova odpoveď "rodičia", odporca sa ho na túto nezrovnalosť počas pohovoru opýtal. Navrhovateľ pred odporcom jasne uviedol, že nevedel a doteraz si nevie, vysvetliť ako sa takéto jeho vyjadrenie mohlo dostať do zápisnice, nakoľko obaja jeho rodičia v čase odchodu z krajiny pôvodu už nežili. Nebolo preto v žiadnom prípade možné, aby mu rodičia povedali, že mal 16 rokov. Bez ohľadu na túto chybu v zápisniciach, navrhovateľ tvrdí, že sa podľa perzského kalendára narodil dňa XX.X.XXXX a že o dátume narodenia ho informovala babka. Okrem tohto vyjadrenia sa v spise nachádza aj iný dôkaz v prospech navrhovateľa, a to správa z psychologického vyšetrenia, ktorá je podstatným dôkazom predloženým v konaní o udelenie azylu. Záver odporcu ohľadne tejto správy je neakceptovateľný. Ak určitý odborník dospeje k závažným zisteniam, ktoré narušujú odporcom ustálený skutkový stav, je povinnosťou štátneho orgánu, v súlade so zásadou správneho práva objasniť skutočný stav veci, uskutočniť také úkony a postupy, ktoré štátnemu orgánu napomôžu zistiť pravdivý a skutočný skutkový stav. Preto má za to, že odporca, v tejto časti, nepostupoval v súlade so zákonom. Ďalej poznamenal, že Krajský súd v Bratislave nepreskúmal napadnuté rozhodnutie len v medziach opravného prostriedku. Krajský súd mal predovšetkým preskúmať námietky navrhovateľa uvedené v opravnom prostriedku, v ktorom namietal nesprávny procesný postup odporcu. Povinnosťou krajského súdu bolo preto preskúmať rozhodnutie odporcu z pohľadu, či napadnuté rozhodnutie vychádzalo zo spoľahlivo zisteného stavu veci. Krajský súd mal teda prihliadnuť na to, aby, po jeho preskúmaní v konaní s navrhovateľom neexistovala akákoľvek pochybnosť o tom, že by odporca postupoval nesprávne, resp. súd mal prihliadnuť na to, že boli využité všetky právne možnosti na objasnenie skutočného stavu veci. Má za to, že odporca neobjasnil skutočný stav veci pokiaľ ide o ustálenie veku navrhovateľa. Pritom ustálenie veku je závažnou zákonnou podmienkou azylového konania, bez ktorej správny orgán nemohol azylové konanie ani začať právne relevantným spôsobom. Pochybenie v tejto otázke, je totiž nenapraviteľnou vadou konania, a to takou, ktorá spôsobuje neplatnosť celého konania podľa ustanovení zákona o azyly. Odporca mal možnosť osobne vidieť navrhovateľa, jeho výzor, správanie a spôsob vyjadrovania. Z jeho výzoru a vystupovania je viac než pravdepodobné, že vek navrhovateľa nezodpovedá veku dospelého žiadateľa o azyl, práve naopak.

Odporca a rovnako aj Krajský súd v Bratislave postupovali svojim konaním aj proti medzinárodnému záväzku Slovenskej republiky vyplývajúcemu z Dohovoru o právach dieťaťa, konkrétne článku 3, podľa ktorého štáty majú povinnosť v každom konaní postupovať v najlepšom záujme dieťaťa. Odporca ani Krajský súd v Bratislave nepostupovali v najlepšom záujme osoby, ktorá o sebe tvrdí, že je dieťaťom. Takýto postup odporcu aj Krajského súdu v Bratislave vedie k nenapraviteľnej ujme spôsobenej predovšetkým tým, že navrhovateľ mohol minimálne dva roky pred nadobudnutím osemnásteho roku veku požívať práva a výhody z postavenia dieťaťa spočívajúce napríklad v poskytnutí špeciálnej starostlivosti a ochrany, návštevy školského zariadenia a podobne. Plynutím času a pravdepodobne do času kým sa konanie právoplatne skončí už nebude možné konvalidovať, teda napraviť, tento stav k úplnej spokojnosti navrhovateľa. Neobstojí ani argumentácia Krajského súdu v Bratislave, že ďalšie znalecké dokazovanie by spôsobilo iba zbytočné vynaloženie štátnych finančných prostriedkov.

V opravnom prostriedku navrhovateľ ďalej namietal, že správny orgán opätovne ustálil vek navrhovateľa len na základe kópie odborného vyjadrenia založenej v spise. Má za to, že ak odporca nevzal do úvahy kópiu predloženej afganskej taskirv, t. j. afganského dokladu, ktorý potvrdzoval maloletosť navrhovateľa, analogicky mal postupovať aj pri hodnotení dôkazu predloženého OHK PZ Topoľa. Navrhovateľ poukázal aj na to, že kópia odborného vyjadrenia, ktorú správny orgán založil do spisu, neobsahuje navyše ani zdravotnú dokumentáciu, ktorá je nevyhnutnou súčasťou takéhoto dôkazu, podľa ktorej by bolo možné overiť, či záver znalca je správny. Krajský súd v Bratislave však podľa navrhovateľovho názoru nepreskúmal navrhovateľovu námietku v znení uvedenom v opravnom prostriedku, a to, či v správnom konaní je možné odporcom založenú kópiu určitého dokladu považovať za dôkaz; najmä keď odporca odmietol kópiu dôkazu (afganská taskira) predloženú navrhovateľom a či je vôbec možné kópiu dôkazu odmietnuť z dôvodu, že nie je originálom.

Pokiaľ ide o samotné dôvody navrhovateľovej žiadosti o azyl a teda dôvodov, pre ktoré opustil krajinu svojho pôvodu, je potrebné zdôrazniť, že navrhovateľ opustil Afganistan ako tadžická sirota a na základe toho, že členovia Talibanu žiadali od jeho babky, aby s nimi spolupracoval, nakoľko nemal rodičov. Babka sa bála, aby ho nezobrali a nevycvičili na teroristické útoky. Tieto dôvody podania žiadosti o azyl tvrdí konzistentne od samého začiatku konania o azyle.

Navrhovateľ nesúhlasí s názorom krajského súdu týkajúceho sa regrutovania maloletých Talibanom. Navrhovateľ dlhodobo tvrdí, že obaja rodičia mu v Afganistane zomreli, a že je sirota. V dotazníku uviedol, že je tadžickej národnosti. Pokiaľ ide o obavy z prenasledovania, opätovne zdôraznil, že navrhovateľ od začiatku uvádzal obavu pred naverbovaním do Talibanu. Pokiaľ ide o opodstatnenosť obáv z prenasledovania, odporca mal k dispozícii základné fakty: navrhovateľ je sirota, tadžickej národnosti, obával sa z naverbovania do Talibanu. Na to, aby obava navrhovateľa mohla byť považovaná za objektívnu, je potrebné subjektívny strach objektivizovať prostredníctvom informácií o krajine pôvodu. V dostupných informáciách o Afganistane sa problematikou náboru mladých ľudí do Talibanu zaoberajú viaceré zdroje. Dokonca Európsky azylový a podporný úrad (EASO) vypracoval COI správu o Afganistane nazvanú Taliban strategies - recruitment (Stratégia Talibanu - nábor), v ktorej hlboko rozoberá regrutovanie do Talibanu. V správe je možné nájsť aj časti týkajúce sa regrutovania detí, mladistvých a etnických menšín do Talibanu. Pokiaľ ide o prenasledovanie, navrhovateľ tu uviedol, že regrutovanie mladistvých, resp. etnických skupín do Talibanu napriek ich vôli je závažným konaním, pretože sa deje použitím psychického násillia, proti vôli dotýčaných osôb. Navyše má za to, že v tomto prípade bolo konanie Talibanu aj namierené proti dieťaťu, keďže navrhovateľ tvrdí svoju maloletosť. Vyššie uvedená COI správa EASA, rovnako ako COI vyhľadane samým odporcom, na ktoré poukázal v opravnom prostriedku sú dôkazom toho, že Taliban regrutuje ľudí do svojich radov, aj proti ich vôli, pričom deti a etnické menšiny nie sú z takéhoto konania Talibanom vynechané.

Vychádzajúc z vyššie uvedených vyjadrení navrhovateľa je zrejmé, že navrhovateľ tvrdí, že je sirota obávajúca sa verbovania Talibanom. Podľa POKYNOV UNHCR k MEDZINÁRODNEJ OCHRANE: Žiadosti o azyl podané deťmi podľa článku 1(A)2 a 1 (F) Dohovoru 1951 a/alebo Protokolu 1967 týkajúceho sa právneho postavenia utečencov (GUIDELINES ON INTERNATIONAL PROTECTION: Child Asylum Claims under Articles 1(A)2 and 1(F) of the 1951 Convention and/or 1967 Protocol relating to the Status of Refugees) bod 52 sa za určitú sociálnu skupinu považujú aj deti, ktoré sú sirotami, resp. aj deti, ktoré boli vybrané ako cieľová skupina pre regrutovanie alebo použitie v ozbrojených silách. Dôkazy založené v spise zreteľne preukazujú, že obava navrhovateľa by mohla byť opodstatnená práve z dôvodu existencie informácií o krajine pôvodu, ktoré žiadosť navrhovateľa objektivizujú a v nadväznosti na spojenie s dôvodom príslušnosti k určitej sociálnej skupine je zrejmé, že navrhovateľ mohol byť v krajine pôvodu prenasledovaný z dôvodov ustanovených v § 8 zákona o azyle, resp. z dôvodov ustanovených v Ženevskom dohovore.

Navrhoval preto rozsudok krajského súdu zmeniť tak, že rozhodnutie odporcu v časti o neudelení azylu zrušuje a vec sa vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Zároveň si uplatnil a vyčísil trovy konania.

III.

Vyjadrenie odporcu k odvolaniu navrhovateľa

K podanému odvolaniu odporca uviedol, že správa psychologičky Slovenskej humanitnej rady, ktorý navrhovateľa považuje za osobnostne nezrelú osobu, nepotvrdzuje sama o sebe, že navrhovateľ je mladistvou osobou, pričom treba zobrať do úvahy fakt, že organizácia SHR je spriaznenou organizáciou, ktorej cieľom je migrantom pomáhať. Zákon o azyle jednoznačne stanovuje, že vek navrhovateľa sa posudzuje na základe lekárskeho vyšetrenia. Ide o rádiologické vyšetrenie, ktoré bolo realizované v Snine 13.5.2013 rádiologičkou, pričom bol stanovený vek navrhovateľa na 18 a viac rokov. Skutočnosť, že v spise nie je originál tohto vyšetrenia, ale len jeho kópia nezakladá nerelevanciu takéhoto vyšetrenia. Kópia sa nachádza v spise z dôvodu, že originál sa nachádza v policajnom spise, nakoľko o vyšetrenie veku žiadal policajný orgán. Na základe navrhovateľom predložených dokladov totožnosti nebolo preukázané,

že v jeho prípade ide o mladistvého. Nesúhlasí ani s tvrdením právnej zástupkyne, že v prípade navrhovateľa ide o zraniteľnú osobu. Navrhovateľ na Slovensku vedie samostatný život, pracuje, v pracovnoprávných vzťahoch vystupuje ako plnoletá osoba a ako plnoletý žiadal v minulosti aj o udelenie azylu v Spolkovej republike Nemecko. Námetka právnej zástupkyne, že pri určovaní veku sa bežne používa znalecký posudok, je neopodstatnená. Pokiaľ bola v minulosti namietaná povinnosť vykonať znalecké dokazovanie pri určení veku v azylovom konaní, Najvyšší súd SR v svojom rozhodnutí sp. zn. 10Sž/18/2012 potvrdil, že pre určenie veku je podstatné lekárske vyšetrenie navrhovateľa, ako to stanovuje zákon o azyle. Všetky skutočnosti uvádzané navrhovateľom boli komplexne a objektívne vyhodnotené, pričom v jeho prípade neboli preukázané dôvody na udelenie azylu. V podanom opravnom prostriedku právna zástupkyňa neuvádza také skutočnosti, ktoré by mohli mať vplyv na zmenu posudzovaného rozhodnutia.

Správny orgán sa nestotožnil s tvrdeniami navrhovateľa o tom, že bol prenasledovaný z dôvodov uvedených v § 8 ods. 1 zákona o azyle a zastáva názor, že v jeho prípade nebola preukázaná reálna opodstatnenosť obáv z prenasledovania z rasových, národnostných, náboženských dôvodov, dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine tak, ako to vyplýva zo Ženevského dohovoru z roku 1951 o právnom postavení utečencov a zo zákona o azyle. V dôsledku všeobecne nepriaznivej bezpečnostnej situácie v Afganistane boli zistené skutočnosti, pre ktoré sa nemôže vrátiť do krajiny pôvodu. Navrhovateľ by mohol byť v prípade návratu do krajiny pôvodu vystavený vážnemu bezpráviu v zmysle § 2 písm. f) zákona o azyle a z toho dôvodu mu bola predmetným rozhodnutím migračného úradu poskytnutá doplnková ochrana. Pokiaľ ide o dôvody odvolania právnej zástupkyne, ide o rovnaké dôvody, na základe ktorých už podala opravný prostriedok proti rozhodnutiu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky migračného úradu.

Navrhoval preto rozsudok krajského súdu potvrdiť.

IV.

Argumentácia rozhodnutia odporcu

V rozhodnutí, ktorým odporca neudelil navrhovateľovi azyl a poskytol doplnkovú ochranu uviedol, že navrhovateľ bol na územie Slovenskej republiky vrátený v rámci Dublinského dohovoru.

Dňa 13.5.2012 bol kontrolovaný hliadkou Oddelenia hraničnej kontroly Policajného zboru Topoľa a predvedený na OHK PZ Topoľa za účelom vypočutia. Počas vypočutia uviedol, že sa narodil X.XX.XXXX a prejavil vôľu požiadať o azyl. Na základe uvedeného bol 13.5.2013 za účelom objasnenia veku v zmysle § 23 ods. 7 zákona o azyle podrobený lekárskemu vyšetreniu v nemocnici v Snine, pričom bolo zistené, že menovaný má vek viac ako 18 rokov. Ako dôvody svojej žiadosti o azyl uvádzal obavu o svoj život, pretože členovia Talibanu žiadali od jeho babky, aby s nimi spolupracoval, nakoľko nemá rodičov. Babka sa bála, aby ho nezobrali a nevycvičili na teroristické útoky. Následne bez udania dôvodu opustil pobytový tábor, a jeho konanie o udelenie azylu bolo z tohto dôvodu zastavené.

Počas pohovorov v aktuálnom konaní uviedol, že počas pohovorov v prvom azylovom konaní ČAS: MU-224/PO-Ž-2013 uvádzal pravdivé informácie a pridržiava sa ich, v roku 2012 prišli za jeho babkou príslušníci militantného hnutia Taliban a žiadali ju o jeho vydanie, s čím babka nesúhlasila. Približne 5 dní pred odchodom z krajiny pôvodu mu babka povedala, čo od nej Talibanci požadovali a zakázala mu navštevovať základnú školu Bagh Nazrgh v Heráte. Tiež mu povedala, že Taliban si vyberajú sirotu a používajú ich na samovražedné útoky. Na základe uvedeného sa začal obávať o svoj život pred príslušníkmi Talibanu. Bližšie podrobnosti mu babka odmietla povedať a rozhodla, že bude lepšie, keď opustí krajinu pôvodu. Poslúchol babku a v novembri 2012 z Afganistanu odišiel. Do kontaktu s príslušníkmi Talibanu osobne nikdy neprišiel, v novembri 2012 odišiel z Herátu letecky cez Kábul do Ruskej federácie. Z Moskvy pokračoval v ceste pešo a rôznymi autami. Počas cesty si zlomil pravú nohu, preto ho prevádzajúci vrátili do Moskvy, kde zotrval približne 6 mesiacov. Po uzdravení pokračoval v ceste rôznymi spôsobmi približne 10 dní, až kým neprišiel na územie SR, kde ho zadržala slovenská polícia, v prípade návratu do krajiny pôvodu sa obáva o svoj život pred príslušníkmi militantnej skupiny

Taliban, ktorí by ho mohli použiť na samovražedné útoky.

V priebehu konania predložil scan ID karty č. XXXXXX, ktorú mu vybavil otec v roku 2009. Originál ID karty sa stratil, pričom čas ani miesto straty nevedel uviesť. Preto mu strýko, žijúci v Nemecku vybavil v Afganistane novú ID kartu č. XXXXXX, ktorej originál predložil správnomu orgánu. Bližšie podrobnosti ohľadom vybavenia karty strýkom nevedel uviesť. Tieto dva dokumenty mali potvrdiť jeho skutočný vek, a to 16 rokov. Predložený scan ID karty č. XXXXXX správny orgán nemohol podrobiť skúmaniu ohľadom pravosti s oficiálne vydávanými dokladmi v Afganistane, preto ho nemožno považovať za relevantný dôkaz, ktorý by potvrdil jeho totožnosť. Druhý originál ID karty č. XXXXXX bol podrobený skúmaniu ohľadom pravosti. Výsledkom skúmania pracovníkov Oddelenia analýzy cestovných dokladov Bratislava č. p.: PPZ-HCP-OHP2-2013/011306-002 z 22.10.2013 bolo zistené, že ide o falošnú ID kartu, ktorá bola uložená s registratúrnym záznamom v archíve Oddelenia analýzy cestovných dokladov OHCP PPZ.

Správny orgán sa zaoberal i tvrdením menovaného, že prácou v krajine pôvodu boli predĺžené jeho horné končatiny, preto bol jeho vek určený nesprávne. Menovaný v krajine pôvodu nevykonával žiadnu fyzickú namáhavú prácu, opravoval len bicykle. Z verejne dostupných zdrojov je však zrejmé, že predĺžením končatín ľudského tela môže dôjsť účelovým mechanickým predlžovaním končatín alebo chirurgicky, preto správny orgán považuje toto tvrdenie za irelevantné.

Vzhľadom na to, že menovaného tvrdenia ohľadne dátumu jeho narodenia XX.X.XXXX (XX.X.XXXX), X.XX.XXXX ako aj veku 16 rokov sa mu predloženými dokladmi totožnosti, ani iným spôsobom nepodarilo potvrdiť, správny orgán ustálil totožnosť menovaného podľa lekárskeho vyšetrenia v nemocnici v Snine tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

Správny orgán komplexne posúdil a vyhodnotil žiadosť menovaného, pričom dňa 28.11.2013 vydal rozhodnutie ČAS: MU-383-41/PO-Ž-2013, ktorým mu podľa § 13 ods. 1 zákona o azyle neudelil azyl a podľa § 13c a § 20 ods. 4 zákona o azyle neposkytol doplnkovú ochranu na území SR. Proti tomuto rozhodnutiu podal navrhovateľ opravný prostriedok na Krajský súd v Košiciach. Ten svojím rozsudkom č. 5Saz/23/2013-45 zo dňa 11.3.2014 potvrdil rozhodnutie migračného úradu v časti o neudelení azylu a neposkytnutí doplnkovej ochrany na území SR. Následne Najvyšší súd SR rozsudkom 1Sza/17/2014 zo dňa 29.7.2014 zrušil rozhodnutie ČAS: MU-383-41/PO-Z-2013 a vrátil vec na ďalšie konanie.

Najvyšší súd SR v Bratislave zaviazal migračný úrad opätovne vypočúť menovaného k dôvodom udelenia azylu, ale aj k dôvodom poskytnutia doplnkovej ochrany. Keďže správny orgán je rozsudkom Najvyššieho súdu SR viazaný, opätovne vykonal s menovaným pohovor, počas ktorého menovaný uviedol, že v roku 1994 mal jeho starý otec veľké problémy, ktoré bližšie nešpecifikoval, v roku 2009 prišli do rodičovského domu 8-9 neznámi ozbrojení muži, ktorí hľadali jeho otca. Otec zavolať na políciu, po čom ozbrojení muži odišli, bližšie podrobnosti nevedel uviesť, pridržiava sa tiež svojich výpovedí ohľadom dátumu narodenia.

V priebehu správneho konania boli všetky skutočnosti uvedené žiadateľom opäť objektívne vyhodnotené a komplexne posúdené. V súlade so stanoviskom Ženevského dohovoru z roku 1951 o právnom postavení utečencov, za prenasledovanie môžu byť považované také znášané alebo obávané akty, ktoré musia byť dostatočne závažné svojím charakterom alebo opakovaním sa. Musia pri tom preukázateľne brániť osobe, ktorá ich znáša, ďalej žiť vo svojej krajine pôvodu a tiež musia vychádzať zo skutočností uvedených v čl. 1A Ženevského dohovoru. Ohrozenie slobody alebo života z dôvodov uvedených v Ženevskom dohovore z roku 1951 predstavuje perzekúciu, teda činnosť diskriminačného alebo veľmi urážlivého charakteru vykonávanú prostredníctvom štátnych orgánov alebo realizovanú skupinami obyvateľstva, príp. ak je táto úradmi tolerovaná alebo ak úrady nie sú schopné a ochotné zaistiť ochranu perzekvovaným. V súlade so spoločným stanoviskom Európskej únie o harmonizovanom prístupe k pojmu "utečenec" zo dňa 4. marca 1996 sa každá žiadosť o azyl skúma individuálne, na základe predložených skutočností a so zohľadnením situácie, pretrvávajúcej v krajine pôvodu žiadateľa. Počas azylového konania menovaný neuviedol žiadne skutočnosti, ktoré by potvrdzovali opodstatnenosť jeho

žiadosti. Podľa vyjadrenia menovaného, nebolo voči nemu vedené trestné konanie, nebol väznený štátnymi orgánmi, neprišiel do styku s armádou, políciou, súdnictvom. Taktiež nebol členom žiadnej politickej strany, hnutia ani organizácie.

Všetky skutočnosti, uvedené menovaným, boli počas konania objektívne vyhodnotené a komplexne posúdené, pričom správny orgán dospel k záveru, že nespĺnil zákonom stanovené podmienky pre udelenie azylu na území SR.

Pravdivosť a hodnovernosť tvrdení žiadateľa sú základom, z ktorého je potrebné pri rozhodovaní vychádzať. Na preukázanie pravdivosti tvrdení musí záležať predovšetkým žiadateľovi o azyl, preto jeho vyhlásenia musia byť ucelené a rozumné, nesmú protirečiť všeobecne známym faktom o krajine pôvodu a svojim konaním nesmie zadávať dôvod na spochybnenie dôveryhodnosti svojej osoby. Dostupné zdroje v podstate potvrdzujú jeho výpoveď, a preto ju možno považovať vcelku za vierohodnú.

Menovaný pred správnym orgánom opätovne uviedol, že je maloletou osobou, čo správny orgán považuje za účelové tvrdenie. Menovaný pred správnym úradom uvádzal rozdielne dátumy narodenia, pričom nevedel vysvetliť uvádzané nezrovnalosti, čím znemožnil ustálenie jeho veku na základe výpovede. Taktiež nepreukázal svoj vek predloženými dokladmi totožnosti, ani iným spôsobom, preto správny orgán ustálil totožnosť menovaného podľa lekárskeho vyšetrenia v nemocnici v Snine.

Z dostupných informácií je zrejmé, že príslušníci militantných skupín verbovali Afgancov do svojich radov, pričom správny orgán nemôže vylúčiť, že aj menovaný nebol oslovený k spolupráci s nimi. Ak sa však udalosti, ktoré menovaný v priebehu konania uviedol skutočne udiali, bolo potrebné skúmať, či v jeho prípade išlo skutočne o prenasledovanie podľa ust. § 2 písm. d).

Za účelom posúdenia tvrdení žiadateľa ohľadom problémov s príslušníkmi Talibanu správny orgán si zabezpečil informácie o Talibane, pričom zistil, že príslušníci Talibanu používajú rôzne techniky náboru nových bojovníkov, vrátane mechanizmov založených na donucovacej stratégii v oblastiach, kde sa im darí efektívne udržiavať kontrolu, v utečeneckých usadlostiach v Afganistane. Pohnútky a mechanizmy regrutovania sú: ekonomické stimuly; česť a prestíž; osobné vyhrážky; používanie nátlaku Talibanom; náboženské presvedčenie; pomsta; geografická poloha; neefektívnosť a skorumpovanosť vlády. Iné zdroje hlásili regrutovanie maloletých a mladistvých, ktorí sú obzvlášť náchylní k náboru v oblastiach, kde sa nevyskytujú pokročilejšie sociálne a štátne ochranné systémy, ako usadlosti utečencov a vysídlených osôb. Taktiež väčšinou v pohraničných oblastiach: na juhu a juhovýchode Afganistanu, v náboženských školách a v utečeneckých komunitách v Pakistane. Nábor jednotlivých bojovníkov je vo všeobecnosti organizovaný lokálne prostredníctvom existujúcich sociálnych štruktúr. Nútený nábor veliteľmi Talibanu, vojenskými vodcami a bojovníkmi (t. j. situácie, kedy sú jednotlivci alebo ich rodiny osobne kontaktované a nútené pripojiť sa k povstaleckej skupine pod hrozbou násilnej odvety, ak by tak odmietli učiniť) by mal byť považovaný skôr za výnimočný. Uvádza to veľmi veľa spoľahlivých zdrojov, pričom poskytujú vierohodné argumenty. Dostupné informácie naznačujú, že k takýmto výnimočným prípadom núteného verbovania môže dochádzať v oblastiach Helmad, Kunduz, Kunar, v niektorých oblastiach Pakistanu a Uruzganu, teda v oblastiach pod silným vplyvom alebo kontrolou Talibanu a v oblastiach, kde sa nevyskytujú pokročilejšie sociálne a štátne ochranné systémy.

To, že čelil údajným problémom s neznámymi osobami, ktoré nevedel bližšie špecifikovať, síce v rámci psychického násillia, napĺňa určité znaky prenasledovania, avšak rozhodne nekorešponduje s definíciou utečenca v zmysle Ženevského dohovoru a ani zákona o azyle. Tá v sebe zahŕňa subjektívne aj objektívne prvky. Subjektívne sa týkajú strachu jednotlivca z ujmy v prípade návratu do jeho krajiny pôvodu. Objektívne prvky sa týkajú odôvodnenosti strachu žiadateľa z prenasledovania, avšak tento sa musí týkať jednej alebo viacerých príčin, uvedených v Ženevskom dohovore z roku 1951, t. j. rasy, náboženstva, národnosti, sociálnej skupiny alebo politického názoru. Okrem subjektívneho prvku jeho strachu pred príslušníkmi Talibanu - chýba v jeho prípade objektívny prvok odôvodnenosti jeho strachu v zmysle Ženevského dohovoru. Ten je pre posúdenie možnosti udelenia azylu najpodstatnejší a v prípade menovaného tento v priebehu konania nebol preukázaný. Ak by chcel menovaný zakladať svoju

žiadosť na odôvodnenej obave z prenasledovania príslušníkmi militantných skupín, musel by preukázať priamu súvislosť opodstatnenej obavy z prenasledovania v súvislosti s jeho rasou, národnosťou, sociálnou skupinou, či politickým názorom, čo však nebolo preukázané.

Po komplexnom posúdení dôvodov menovaného dospel správny orgán k záveru, že v jeho prípade neboli zistené žiadne prvky, ktoré by bolo možné subsumovať pod pojem prenasledovanie v zmysle § 8 zákona o azyle, resp. pod pojem perzekúcia v zmysle Ženevskej konvencie z r. 1951. Preto dôvody, ktoré v konaní uviedol, sú z hľadiska udelenia azylu, ako najvyššej formy medzinárodnej ochrany, absolútne irelevantné. Dôvody jeho žiadosti tak, ako ich v konaní uviedol, bezprostredne súvisia s nepriaznivou všeobecnou situáciou v Afganistane, zapríčinenou pretrvávajúcim vojnovým konfliktom. V zmysle príručky UNHCR "Kritéria a postupy pri udeľovaní statusu utečenca podľa Konvencie z r. 1951 a podľa Protokolu z r. 1967 o postavení utečencov" osoby, ktoré sú donútené opustiť rodnú krajinu následkom medzinárodných alebo vnútroštátnych ozbrojených konfliktov sa obvykle nepovažujú za utečencov v zmysle Konvencie z r. 1951. Je im však zabezpečená ochrana podľa iných medzinárodných noriem, čo bolo v prípade menovaného zohľadnené pri posudzovaní poskytnutie doplnkovej ochrany na území SR.

Vzhľadom na to, že v prípade menovaného neboli naplnené dôvody pre udelenie azylu, bolo potrebné tiež posúdiť, či cudzinec spĺňa podmienky pre poskytnutie doplnkovej ochrany.

Odporca tu dospel k záveru, že v prípade návratu menovaného do krajiny pôvodu nemožno s dostatočnou istotou predpokladať, že by nebol ohrozený jeho život alebo nedotknuteľnosť z dôvodu pretrvávajúcej nepriaznivej bezpečnostnej situácie, resp. že by nebol vystavený nediskriminačnému násiliu vzhľadom na pretrvávajúci vnútroštátny ozbrojený konflikt. Ozbrojený konflikt v Afganistane, ako aj v Heráte a jeho okolí, odkiaľ menovaný pochádza, naďalej dosahuje v súčasnosti mieru nerozlišujúceho násillia s takou závažnosťou, ktorá vystavuje väčšinu obyvateľstva riziku trvalého nerozlišujúceho násillia. Berúc do úvahy nepredvídateľný vývoj tohto konfliktu, ktorý je charakterizovaný neustálym bojom o kontrolu územia medzi stranami tohto konfliktu a výbuchy násillia aj v oblastiach, ktoré ešte neboli zasiahnuté, preto akýkoľvek človek, ktorý sa na tomto území nachádza je vystavený riziku vážneho bezprávia. Preto správny orgán rozhodol, že je potrebné menovanému poskytnúť doplnkovú ochranu na území SR.

Správny orgán sa zaoberal aj stanoviskom právnej zástupkyne, ktorá vo svojom stanovisku uviedla, že menovaný tvrdí o sebe, že je osobou mladšou ako 18 rokov. Upozornila na existenciu správy psychologického vyšetrenia. Správny orgán nevyvracia to, že menovaný môže byť v určitej miere osobnostne nezrelá osoba, nedostatočne orientovaná v realite a emočne labilná, čo však žiadnym spôsobom neurčuje skutočný vek menovaného ani žiadnym spôsobom nenarúša hodnotu výpovede menovaného, preto tvrdenie menovaného ohľadom veku správny orgán považuje za irelevantné. Účelovosť tvrdenia menovaného ohľadom jeho veku potvrdzuje aj skutočnosť, že počas pobytu v Nemecku v roku 2013 vystupoval pred migračnými úradníkmi ako plnoletá osoba, keď pred nimi uviedol dátum narodenia XX.XX.XXXX. Obsahom spisového materiálu menovaného sú aj kópie pracovných dohôd, ktoré uzatvoril s firmami LedNaxim, s.r.o a JobMax, s.r.o, pričom dátum narodenia, uvedený v dohodách, svedčí o jeho plnoletosti. Keďže teda správny orgán disponoval dostatočným množstvom dôkazných prostriedkov, svedčiacich o plnoletosti menovaného, nepovažoval za potrebné vykonať znalecký posudok na určenie veku, tak ako navrhuje advokátka. Správny orgán sa nemôže stotožniť ani s tvrdením advokátky, podľa ktorej sú znalecké posudky ohľadom veku vykonávané správnym orgánom bežne. Tieto sú vykonávané iba v nevyhnutných prípadoch, kedy sú výrazné pochybnosti o veku žiadateľa v takej miere, že nie je možné iným spôsobom ustáliť vek žiadateľa, čo však nie je prípad menovaného.

Právny názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku) preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a väčšinou hlasov (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z.) dospel k záveru, že rozsudok krajského súdu je potrebné potvrdiť. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 OSP s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 8. septembra 2015 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP).

V predmetnej veci je predmetom odvolacieho konania rozsudok krajského súdu, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie odporcu v časti o neudelení azylu navrhovateľovi, preto primárne v medziach odvolania Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporcu, najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými námietkami navrhovateľa v oprávnom prostriedku a z takto vymedzeného rozsahu, či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia odporcu.

Podľa ust. § 13 ods. 1 zákona o azyle ministerstvo neudelí azyl žiadateľovi, ak nespĺňa podmienky uvedené v § 8 alebo 10.

Podľa ust. § 8 zákona ministerstvo udelí azyl, ak tento zákon neustanovuje inak, žiadateľovi, ktorý

- a) má v krajine pôvodu opodstatnené obavy z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastavania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine a vzhľadom na tieto obavy sa nemôže alebo nechce vrátiť do tohto štátu, alebo
- b) je v krajine pôvodu prenasledovaný za uplatňovanie politických práv a slobôd.

Podľa ust. § 2 písm. d/ zákona o azyle na účely tohto zákona sa rozumie prenasledovaním závažné alebo opakované konanie spôsobujúce vážne porušovanie základných ľudských práv alebo súbeh rôznych opatrení, ktorý postihuje jednotlivca podobným spôsobom, ktoré spočíva najmä v 1. použití fyzického alebo psychického násillia vrátane sexuálneho násillia, 2. zákonných, správnych, policajných alebo súdnych opatreniach, ktoré sú diskriminačné alebo sú vykonávané diskriminačným spôsobom, 3. odmietnutí súdnej ochrany, ktoré vedie k neprimeranému alebo diskriminačnému potrestaniu, 4. neprimeranom alebo diskriminačnom trestnom stíhaní alebo treste, 5. trestnom stíhaní alebo treste za odmietnutie výkonu vojenskej služby v čase konfliktu, ak by výkon vojenskej služby zahŕňal trestné činy alebo činy uvedené v § 13 ods. 2, 6. konaní namierenom proti osobám určitého pohlavia alebo proti deťom.

Podľa § 23 ods. 7 zákona o azyle žiadateľ je povinný podrobiť sa lekárskeму vyšetreniu, ak má ministerstvo po vyhodnotení všetkých dostupných informácií pochybnosti o jeho veku; ak ide o cudzinca podľa § 16 ods. 2, je potrebné udelenie súhlasu zákonného zástupcu alebo opatrovníka. Ak sa na základe lekárskeho vyšetrenia zistí, že ide o plnoletú osobu, ministerstvo s ňou koná ako s plnoletou osobou a o výsledku lekárskeho vyšetrenia bezodkladne informuje jej zákonného zástupcu alebo opatrovníka a príslušný súd. Ak sa cudzinec odmietne podrobiť lekárskeму vyšetreniu alebo ak zákonný zástupca alebo opatrovník neudelí súhlas na jeho vykonanie, na konanie podľa tohto zákona sa považuje za plnoletú osobu. Ak na základe lekárskeho vyšetrenia nie je možné zistiť, či ide o plnoletú osobu alebo maloletú osobu, na konanie podľa tohto zákona sa považuje za maloletú osobu, o čom ministerstvo bezodkladne informuje jej zákonného zástupcu alebo opatrovníka. Ministerstvo informuje žiadateľa, v rámci poučenia podľa § 4 ods. 2, o možnosti vykonať lekárske vyšetrenie na určenie jeho veku, spôsobe jeho vykonania a dôsledkoch vyšetrenia na posúdenie žiadosti o udelenie azylu, ako aj o dôsledkoch odmietnutia vyšetrenia.

Podľa ust. § 20 ods. 4 zákona o azyle ak ministerstvo rozhodne o neudelení azylu alebo o odňatí azylu, rozhodne tiež, či cudzincovi poskytne doplnkovú ochranu; to neplatí, ak sa v rámci opakovanej žiadosti

o udelenie azylu rozhodne o neudelení azylu a cudzinec už má poskytnutú doplnkovú ochranu.

Podľa ust. § 13a zákona o azyle ministerstvo poskytne doplnkovú ochranu žiadateľovi, ktorému neudelilo azyl, ak sú vážne dôvody domnievať sa, že by bol v prípade návratu do krajiny pôvodu vystavený reálnej hrozbe vážneho bezprávia, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa ust. § 2 písm. f/ zákona o azyle je vážnym bezpráviom 1. uloženie trestu smrti alebo jeho výkon, 2. mučenie alebo neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie alebo trest, alebo 3. vážne a individuálne ohrozenie života alebo nedotknuteľnosti osoby z dôvodu svojvoľného násillia počas medzinárodného alebo vnútroštátneho ozbrojeného konfliktu.

Z administratívneho spisu je zjavné, že odporca vykonal v konaní dokazovanie procesne legálnymi dôkazmi, a to výsluchom navrhovateľa a obsahom správ o krajine pôvodu (informácie migračného úradu: MU-ODZS- 2014/00065-064, MU -ODZS-20 1/00065-008, MU -ODZS-20 13/00035-080, MU -ODZS- 2013/00035-074, MU-ODZS-2013/00035-030, MU-ODZS-2013/00035-004, MU-ODZS-2012/000122-098, MU-ODZS-2012/000122-050, MU-ODZS-2012/000122-011, zo správy Konsenzuálnej konferencie vo Viedni, dňa 13. júna 2007 a z internetových stránok www.immap.org, www.wikimedia.org, www.dolezite.sk, www.wikipedia.org, www.socioterapia.sk, www.gulraw.net, www.psychotesty.sk, www.femme.sk, www.magazin.atlas.sk, www.sme.sk, www.calendarhome.com, www.fourmilab.ch, www.afghaneic.org, www.maps.google.sk, www.immap.org, www.cdc.gov, www.ochaline.un.org).

V odvolaní proti rozsudku krajského súdu navrhovateľ namietal, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, pričom už v opravnom prostriedku namietal, že nedostatočne zistený skutkový stav spočíva v nesprávnom ustálení jeho veku.

Najvyšší súd Slovenskej republiky k uplatneným námietkam navrhovateľa považuje za dôležité zdôrazniť, že tieto neboli spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia krajského súdu, ani zákonnosť napadnutého rozhodnutia odporcu. Súd prvého stupňa sa zaoberal sa nimi náležitým spôsobom zaoberal a zaujal k nim stanovisko. Na podrobné závery krajského súdu o nespĺnení podmienok na udelenie azylu odvolací súd v podrobnostiach odkazuje na odôvodnenie rozsudku krajského súdu, s ktorým sa stotožňuje.

Odvolací súd zhodne s názorom krajského súdu dospel k záveru, že odporca náležite zistil skutkový stav veci a z tohto podkladu neskôr vychádzal pri svojom rozhodnutí o neexistencii dôvodov pre udelenie azylu v zmysle ust. § 8 a § 10 zákona o azyle, podľa ust. § 13 ods. 1 zákona o azyle.

Odvolacie námietky navrhovateľa, ktorými vyčítal krajskému súdu neúplné zistenie skutkového stavu a nesprávne skutkové zistenia, odvolací súd nepovažoval za dôvodné. Krajský súd podľa názoru odvolacieho súdu riadne preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, zaoberal sa jednotlivými námietkami a na základe vykonaného dokazovania dospel k správnym skutkovým zisteniam. Odvolací súd je toho názoru, že odporca rozhodol o žiadosti navrhovateľa na základe náležite zisteného skutkového stavu, keďže navrhovateľ nespĺnil podmienky pre udelenie azylu uvedené v § 8 alebo v § 10 zákona o azyl, ale splnil podmienky na poskytnutie doplnkovej ochrany uvedené v § 13a zákona o azyle.

V súvislosti námietkami o nedostatočne zistenom skutkovom stave veci vzhľadom na nepreukázanie

skutočnosti, že navrhovateľ je plnoletou osobou odvolací súd odkazuje na presvedčivé zdôvodnenie záveru súdu prvého stupňa o nedôvodnosti tejto námietky navrhovateľa podopreté aj dôkazmi o tom, že navrhovateľ sám viackrát udával dátum svojho narodenia nasvedčujúci veku plnoletého, preto nebolo možné stotožniť sa s argumentáciou zástupkyne navrhovateľa, že odporca dôrazne nepristúpil k otázke vyjasnenia a ustálenia veku navrhovateľa aj napriek tomu, že mal možnosť osobne vidieť navrhovateľa, jeho výzor, správanie a spôsob vyjadrovania, pričom z jeho výzoru a vystupovania je viac než pravdepodobné, že vek navrhovateľa nezodpovedá veku dospelého žiadateľa o azyl, práve naopak.

V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, že v zmysle zákona o azyle (§ 23 ods. 7) sa vek žiadateľa o azyl, posudzuje na základe lekárskeho vyšetrenia a v posudzovanej veci podľa obsahu správy z rádiologického vyšetrenia realizovaného v Snine 13.5.2013 rádiologičkou I.. I. W. bol vek navrhovateľa stanovený na 18 a viac rokov (čo nespochybnené odvolacím súdom ani v predchádzajúcom konaní sp. zn. 1SŽa/17/2014). Skutočnosť, že v spise nie je originál tohto vyšetrenia (v zmysle vyjadrenia odporcu sa nachádza v spise policajného orgánu, ktorý si vyšetrenie veku vyžiadal), ale len jeho kópia nevyvoláva v danom prípade o pochybnosti o jeho vierohodnosti. Podľa názoru odvolacieho súdu tomuto záveru neodporuje ani správa z psychologického vyšetrenia vypracovaná I.. J.U., psychologičkou Slovenskej humanitnej rady, ktorá navrhovateľa považuje za osobnostne nezrelú osobu.

V tejto súvislosti odvolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že účelom skúmania plnoletosti ako časového (vekového) indikátora spôsobilosti fyzickej osoby vlastnými právnymi úkonmi nadobúdať práva a brať na seba povinnosti, ktorá sa podľa domácej právnej úpravy nadobúda dovŕšením 18 roku veku, je všeobecne záruka, že dotknutá osoba je na takom stupni fyzickej a rozumovej zrelosti a vyspelosti, že je schopná uvedomiť si dosah svojho konania a znášať jeho dôsledky. História a priebeh navrhovateľovho odchodu z krajiny pôvodu do Európy za jeho cieľom, objektívne nevyvoláva pochybnosti o existencii takejto spôsobilosti navrhovateľa, navyše potvrdené takými dôkazmi ako absolvovanie azylovej procedúry na Slovensku a v Nemecku, uzatváranie pracovnoprávných zmlúv resp. relatívne samostatný dlhodobý pobyt i v krajinách s výrazne odlišným kultúrnym, jazykovým a spoločenským prostredím.

Aj s poukazom na uvedené sa podľa názoru odvolacieho súdu v konaní nepreukázalo, že navrhovateľa z dôvodu veku treba považovať za osobu so statusom zraniteľnej osoby, keďže nebolo spochybnené, že navrhovateľ aj v súčasnosti na Slovensku vedie samostatný život, pracuje, v pracovnoprávných vzťahoch vystupuje ako plnoletá osoba a ako plnoletý žiadal v minulosti aj o udelenie azylu v Spolkovej republike Nemecko. Navrhovateľ nepreukázal, ale ani netvrdil, že by mu boli v konaní prípadne upreté jeho procesné práva, ktorých porušenie by bolo možné prípadným zrušením napadnutého rozhodnutia dodatočne konvalidovať preto na túto námietku nebolo možné prihliadnuť.

Pokiaľ právna zástupkyňa navrhovateľa namietala nesprávne právne posúdenie poukazom na to, že odporca nespochybnil, že príslušníci militantných skupín verbovali Afgancov do svojich radov a teda správny orgán nemôže vylúčiť, že aj navrhovateľ nebol oslovený k spolupráci s nimi, je treba v zmysle objektívnych správ z krajiny pôvodu vo všeobecnosti prihliadnuť na takýto opis situácie v Afganistane, je potrebné však pripomenúť, že sám navrhovateľ nikdy netvrdil, že bol osobne militantmi kontaktovaný a mal teda osobnú skúsenosť s takouto situáciou a to napriek tomu, že zrejme nemal byť problém vyhľadať ho pri práci v dielni pri oprave bicyklov, kde podľa jeho vyjadrenia pracoval. Navrhovateľ uvádzal len sprostredkovanú skúsenosť, o ktorej ho mala informovať jeho stará matka a to päť dní pred jeho odchodom z Afganistanu, pričom ani tá mu nechcela povedať bližšie podrobnosti. Z jeho výpovede potom možno usudzovať, že jeho odchod bol už predtým pripravovaný (sám uvádzal, že asi pred rokom absolvoval kurz ruského jazyka v Afganistane, čo mu mal poradiť prevádzka v Afganistane, lebo bude pravdepodobne prepravovaný cez rusky hovoriace krajiny) a zrejme z iných dôvodov ako uvádzaných v žiadosti o azyl (vo výpovedi v rámci vstupného pohovoru z 20.5.2013 viackrát uviedol, že jeho cieľom bolo dostať sa do Nemecka kde žije jeho brat). Z príbehu navrhovateľa nebolo možné vyvodit' ani

případné opakovanie pokusov o jeho osobné vyhľadanie za účelom jeho verbovania a to ani neskôr po jeho úteku a už vôbec nie zmienky o prípadných hrozbách alebo vyhrážkach v prípade neuposlúchnutia pokynov k spolupráci.

Vychádzajúc z uvedeného preto bolo možné dôvodne dospieť k záveru, že hrozba spočívajúca vo verbovaní maloletých do radov Talibanu sa v prípade navrhovateľa nepreukázala a vzhľadom na plynutie času a s poukazom na odporcom udelenú doplnkovú ochranu aktuálne ani v budúcnosti zrejme nehrozí, preto krajskému súdu nemožno vyčítať, že záver odporcu o nenaplnení predpokladov pre udelenie azylu v zmysle § 8 zákona považoval za dôvodný.

Hodnovernosti príbehu prezentovaného navrhovateľom neprispieva ani skutočnosť, že navrhovateľ nevyužil možnosti medzinárodnej ochrany pri prvej možnej príležitosti v bezpečnej krajine po odchode z krajiny pôvodu, hoci ako vyplýva z jeho výpovede mal stráviť pol roka v Moskve, odkiaľ vycestoval na Ukrajinu a pochybnosti o skutočnom záujme o udelenie azylu na území Slovenskej republiky nesporne vyvoláva aj skutočnosť, že po prijatí jeho žiadosti na Slovensku tu nezotrval a nevyčkal výsledok azylového konania, ale pobytový tábor opustil a odcestoval do Nemecka odkiaľ bol v zmysle Dublínskeho dohovoru vrátený späť na Slovensko.

Na tomto mieste považuje odvolací súd za dôležité zdôrazniť, že azyl je výnimočný inštitút konštruovaný za účelom poskytnutia ochrany tomu, kto z dôvodov v zákone stanovených pociťuje oprávnenú obavu z prenasledovania v krajine, ktorej je občanom.

Azyl ako právny inštitút nie je a nikdy nebol univerzálnym nástrojom pre poskytnutie ochrany pred bezprávnym postihujúcim jednotlivca alebo celé skupiny obyvateľov. Dôvody poskytnutia azylu sú zákonom vymedzené pomerne úzko a nepokrývajú celú škálu porušenia ľudských práv a slobôd, ktoré sú tak v medzinárodnom ako aj vo vnútroštátnom kontexte uznávané. Inštitút azylu je aplikovateľný v obmedzenom rozsahu, a to len pre prenasledovanie zo zákonom stanovených dôvodov, kedy je týmto inštitútom chránená len existencia ľudskej bytosti a práva a slobody s ňou spojené.

Z ustanovenia § 8 zákona o azyle vyplýva, že účelom priznania azylu je poskytnúť ochranu tomu, kto je prenasledovaný za uplatňovanie politických práv a slobôd alebo cíti oprávnenú (odôvodnenú) obavu z prenasledovania z dôvodov v zákone vymedzených. Aby mohla byť poskytnutá ochrana formou azylu, musí byť preukázané, že je nositeľom určitého presvedčenia (politického, náboženského, a podobne), pre ktoré je v krajine, ktorej občianstvo má (v krajine jeho posledného trvalého bydliska), reálne prenasledovaný, alebo je prenasledovaný z dôvodov príslušnosti k jasne vymedzenej sociálnej skupine, resp. má dôvodnú obavu, že by k takému prenasledovaniu mohlo v jeho prípade dôjsť.

Podľa odvolacieho súdu záver odporcu o tom, že navrhovateľ nenaplnil podmienky pre udelenie azylu v zmysle zákona o azyle je dôvodný a krajský súd nepochybil, keď jeho rozhodnutie potvrdil. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto napadnutý rozsudok krajského súdu postupom podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 OSP v spojení s § 246c a § 250k ods. 1 OSP tak, že navrhovateľovi vzhľadom na jeho neúspech v konaní náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.